

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂRE nr. 421

din 05 iunie 2012

Prin Hotărârea nr.465/23.06.2011, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus efectuarea unui control privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor de conducere ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere, la Înalta Curte de Casație și Justiție, cu următoarele obiective: folosirea adecvată a resurselor umane și materiale și demersurile efectuate în vederea asigurării acestora; analiza indicatorilor statistici; comportamentul și comunicarea conducerii cu judecătorii, magistrații-asistenți, personalul auxiliar, personalul contractual, procurorii, justițiabilii, ceilalți participanți la actul de justiție și alte instituții; respectarea principiilor distribuirii aleatorii a dosarelor în sistem informatizat și al continuității completului de judecată; organizarea și funcționarea compartimentelor din structura instanței; soluționarea cauzelor în termene rezonabile, precum și activitatea desfășurată de prim-magistratul-asistent, magistrații-asistenți șefi, magistrații-asistenți, prim-grefierii și grefierii instanței în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce le revin pentru buna funcționare a compartimentelor de activitate.

În temeiul hotărârii mai sus amintite s-au efectuat verificări în perioada 16.01.2012-6.02.2012.

Analizând raportul Inspecției judiciare, privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor de conducere ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere la Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția pentru judecătoria reține următoarele:

Verificările efectuate la Înalta Curte de Casație și Justiție au respectat dispozițiile art.97 alin.2 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, dispozițiile art.17 și ale art.46 alin.2 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată, soluțiile pronunțate de către instanța de judecată neconstituind obiect al controlului.

Obiectivele generale ale controlului au avut drept scop verificarea și evaluarea modului de îndeplinire a atribuțiilor manageriale de către persoanele cu funcții de conducere, sub aspectul activităților de organizare, coordonare, administrare și control.

Procedura de efectuare a controlului s-a concretizat în verificarea documentelor și a evidențelor instanței, constatări personale ale inspectorilor în urma verificărilor directe, interviuri realizate cu personalul instanței și analiza rapoartelor de activitate pe anii 2009, 2010 și 2011, a referatelor și datelor statistice, urmărindu-se identificarea dificultăților ivite în organizarea și funcționarea instanței, remedierea deficiențelor și eficientizarea activității de administrare a instanței.

Secția, analizând verificările efectuate, reține că, deși situată la vârful sistemului judiciar român, Înalta Curte de Casație și Justiție a funcționat în mod constant sub imperiul unor constrângeri de natură materială și al existenței unor resurse umane insuficiente.

În același timp, activitatea instanței a fost marcată și de adoptarea, prin Legea nr.202/25.10.2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor și Legea nr.71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr.278/2009 privind Codul civil, a unor modificări importante sub aspectul competențelor, ce au impus schimbări în modul de organizare. Adoptarea respectivelor modificări a sporit substanțial dificultățile de

personal cu care se confrunta instanța, însă prin efortul comun al tuturor judecătorilor s-a reușit implementarea instituțiilor introduse prin noile reglementări.

În ceea ce privește *asumarea responsabilităților și verificarea aptitudinilor manageriale*, în perioada de referință, caracteristica funcțiilor de conducere a fost aceea a instabilității, în contextul eliberării din funcții sau al încetării majorității mandatelor de conducere și al ocupării respectivelor posturi prin delegarea altor judecători, cu o singură excepție, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, mandatul doamnei judecător Gabriela Victoria Bârsan încetând la 27.01.2012.

O situație specială s-a înregistrat în perioada septembrie 2009-septembrie 2010 când, urmare încetării mandatului de președinte al domnului prof. univ. dr. Nicolae Popa, funcția de președinte al Înaltei Curți a fost îndeplinită de către vicepreședintele instanței din acea perioadă, doamna judecător Lidia Bărbulescu, fără să fie delegat un alt magistrat în funcția de vicepreședinte.

În prezent, echipa managerială a Înaltei Curți de Casație și Justiție este stabilă, funcțiile de președinte, vicepreședinte și președinți de secții fiind ocupate prin numire, cu excepția postului de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal, care este ocupat prin delegarea unui judecător, ca urmare a încetării mandatului deținut de fostul președinte al respectivei secții în timpul efectuării verificărilor.

Sucesiunea în timp a funcțiilor de conducere a relevat că, în perioada 1.01.2009-14.09.2009, funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost îndeplinită de către domnul profesor universitar doctor Popa Nicolae, în baza unui mandat deținut din luna iulie 2004.

Cu începere de la 15.09.2009, pentru o perioadă de 1 an, atribuțiile de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost delegate doamnei judecător Lidia Bărbulescu, vicepreședinte al instanței.

Începând cu data de 17.09.2010, în funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost numită doamna judecător doctor Livia Doina Stanciu.

Referitor la funcția de vicepreședinte al instanței supreme, Secția constată că, la data de 12.01.2009 a încetat delegarea în funcția de vicepreședinte a domnului judecător Anton Pandrea, funcția de vicepreședinte fiind exercitată în continuare de către doamna

judecător Lidia Bărbulescu, mandat pe care l-a îndeplinit până la data de 14.09.2009 când a fost delegată în funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În perioada 14.09.2009-17.09.2010, nu a fost numit sau delegat niciun judecător în funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La data de 17.09.2010, a fost numită în funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție doamna judecător doctor Rodica Aida Popa.

Îndeplinirea atribuțiilor conferite președintelui instanței supreme prin Legea nr.304/2004 și Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție se cumulează cu activitatea desfășurată în calitate de membru de drept în Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit dispozițiilor art.3 lit.c) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, dar și cu participarea la activitatea de judecată propriu-zisă.

În perioada ce face obiectul analizei de față, distinct de îndeplinirea respectivelor atribuții, multiple și cu grad ridicat de complexitate, judecătorii desemnați în funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost chemați să răspundă și unor provocări specifice perioadei în care au îndeplinit atribuțiile manageriale, precum și unor imperative comune privind managementul instanței supreme.

Una dintre activitățile cu caracter de continuitate la nivelul instanței supreme a vizat identificarea măsurilor optime de organizare a instanței pe fondul deficitului semnificativ de judecători. În acest scop, pentru adoptarea celor mai bune dispoziții vizând organizarea activității în cadrul secțiilor, a existat o strânsă colaborare cu președinții de secții care dețineau informațiile detaliate la nivel de secție, precum și cu membrii colegiului de conducere al instanței, colaborarea permanentă între conducerea instanței și conducerea secțiilor reprezentând un mod de lucru comun în întreaga perioadă 2009-2011.

Tot astfel, pentru ocuparea schemelor de personal la nivelul secțiilor, conducerea instanței a inițiat și efectuat în mod continuu demersuri și a depus toate diligențele date prin lege în competența sa, nefiind identificate alte posibile demersuri care ar fi putut îmbunătăți situația deficitului de judecători înregistrată în special la Secția penală care a funcționat în anumite perioade chiar cu 2/3 din numărul de judecători din schemă.

Distinct, la nivel de conducere a instanței supreme au fost efectuate demersuri pentru suplimentarea schemei de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, soluționate favorabil doar în parte, în luna martie 2012, prin suplimentarea schemei de personal cu 10 posturi de magistrat-asistent.

O altă direcție de acțiune în perioada 2009-2011 a vizat intensificarea activității de asigurare a accesului la jurisprudența instanței supreme, atât în formă scrisă, cât și prin publicarea deciziilor în formă integrală sau în rezumat pe pagina de internet a instanței supreme.

În ce privește coordonarea activității compartimentelor din structura Înaltei Curți de Casație și Justiție de către conducerea instanței supreme în perioada 2009-2011, Secția constată că aceasta s-a realizat în mod permanent, urmărindu-se îndeplinirea activităților specifice cu respectarea riguroasă a tuturor dispozițiilor legale și regulamentare incidente. Sub același aspect, în perioada menționată, s-a constatat, cu ocazia verificărilor efectuate, că atribuțiile extrem de importante și cu un grad sporit de responsabilitate, aferente calității de ordonator principal de credite au fost exercitate în mod direct de președintele instanței supreme (cu excepția unei perioade de 2 luni de zile) și cu delegarea în ultima perioadă a anului 2011 a unora dintre atribuții către managerul economic.

Îndeplinirea condiționalităților din Mecanismul de cooperare și verificare a constituit, de asemenea, o preocupare constantă a conducerii instanței, iar măsurile adoptate au vizat în concret îndeplinirea recomandărilor din rapoartele Comisiei Europene.

În ce privește reprezentarea instanței supreme în plan intern, în întreaga perioadă au existat multiple contacte și întâlniri la nivel inter-instituțional, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție manifestând deschidere și inițiativă spre dialog cu toate autoritățile statului pentru rezolvarea problemelor acute de personal și a celor generate de insuficiența spațiului de desfășurare a activității, dar și pentru susținerea interesului justiției în ansamblul său, prin participarea la dezbaterile proiectelor de acte normative de interes pentru sistemul judiciar.

Tot astfel, în perioada menționată a fost intensificată activitatea în cadrul asociațiilor internaționale în care Înalta Curte de Casație și Justiție deține calitatea de

membru, cât și în cadrul unor relații bilaterale, existând o permanentă colaborare cu organismele internaționale pe aspecte profesionale, dar și pe segmente vizând consolidarea independenței sistemului judiciar și a statutului profesiei de magistrat.

Cu caracter de specificitate, Secția reține că, în perioada delegării în funcția de președinte al instanței supreme a doamnei judecător Lidia Bărbulescu, s-a impus gestionarea unor situații tensionate existente la nivelul Înaltei Curți și nu numai, pe fondul nemulțumirilor afirmate public în luna aprilie 2009 de către judecătorii instanței supreme, ca reacție la campania dusă de autorități ale statului și unele componente ale societății civile împotriva corpului magistraților, dar și la condițiile inadecvate de lucru, subfinanțarea sistemului judiciar și plata drepturilor salariale, și care au culminat cu protestul magistraților din luna septembrie 2009, perioadă în care Înalta Curte de Casație și Justiție trebuia să asigure și constituirea Biroului Electoral Central.

Depășirea acestor provocări majore ale sistemului judiciar din perioada menționată a fost posibilă, în mare măsură, datorită abilităților doamnei judecător Lidia Bărbulescu care a manifestat tact, diplomatie și echilibru în gestionarea situațiilor tensionate, un factor important constituindu-l și experiența consistentă acumulată în calitatea sa de președinte și membru al Consiliului Superior al Magistraturii, deținerea acestor funcții permițând o cunoaștere aprofundată a sistemului judiciar în întregul său, precum și a pârgurilor necesare remedierii disfuncționalităților inerente.

Distinct, în perioada exercitării mandatului de președinte de către doamna judecător Livia Doina Stanciu, cu precădere în anul 2011, s-a impus o reacție adecvată și imediată a Înaltei Curți față de recomandările în termeni aproape imperativi din rapoartele elaborate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare care vizau îmbunătățirea practicii judiciare și a managementului cauzelor, accelerarea cauzelor de corupție la nivel înalt și creșterea capacității instanței supreme de a soluționa cauzele de corupție la nivel înalt, pentru a se evita împlinirea termenelor de prescripție a răspunderii penale.

Pentru a răspunde acestui obiectiv în timp relativ scurt a fost necesară adoptarea unor măsuri organizatorice excepționale, constând în identificarea unor spații suplimentare în vederea desfășurării ședințelor de judecată ale Secției penale în cauzele de

mare corupție, elaborarea unei programări riguroase a ședințelor de judecată ale completelor Secției penale pentru alocarea unui număr cât mai mare de termene și scurtarea duratei termenelor acordate în respectivele cauze, stabilirea unor calendare estimative ale procedurilor de judecată în toate cauzele de corupție la nivel înalt și, implicit, monitorizarea termenelor de prescripție a răspunderii penale.

Eficiența măsurilor de management adoptate de conducerea instanței supreme a fost constatată în Raportul intermediar privind progresele realizate de România în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare elaborat de Comisie în luna februarie 2012, în cuprinsul căruia se reține că în cadrul instanței supreme a fost accelerată derularea proceselor privind cazurile de corupție la nivel înalt, cu consecința pe termen lung a raționalizării procedurilor judiciare și a adoptării unor hotărâri judecătorești definitive pronunțate fără întârzieri. În sens pozitiv sub aspectul utilității pentru practicieni au fost reținute și recomandările privind stabilirea pedepselor în cazul anumitor infracțiuni de corupție, document elaborat de către Înalta Curte de Casație și Justiție și pus la dispoziția instanțelor de judecată.

Verificările efectuate au relevat că, în toată perioada analizată, funcțiile de previziune, organizare, coordonare, antrenare și control ale managementului au fost pe deplin realizate, chiar dacă intervale mari de timp instanța a fost coordonată de o singură persoană care a cumulat atribuțiile de președinte și de vicepreședinte al instanței supreme.

Actualul act managerial desfășurat la nivel de președinte se caracterizează prin rigoare, urmărindu-se organizarea activității în strictă conformitate cu dispozițiile legale și regulamentare.

Pentru diminuarea consecințelor impuse de limitele de ordin material și insuficiența resurselor umane, au fost adoptate și puse în practică soluții manageriale adecvate, cu efect nu doar asupra funcționării coerente a instanței, ci și asupra eficienței activității acesteia, într-o perioadă în care se impunea ca instanța supremă să facă dovada unor reale progrese sub aspectul îndeplinirii condiționalităților din cadrul Mecanismului de cooperare și verificare.

Actul decizional s-a caracterizat și prin transparență, determinată de o bună comunicare a obiectivelor și a măsurilor necesare realizării acestora, activitatea de management desfășurată de conducerea instanței beneficiind și de suportul colectivului de magistrați.

În ce privește funcțiile de președinte de secție, Secția reține următoarele:

Funcția de președinte al Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție este exercitată de doamna judecător Lavinia Curelea începând cu data de 2 aprilie 2010, care a fost inițial delegată în această funcție, iar ulterior numită pentru o perioadă de 3 ani. În perioada 2009-aprilie 2010, funcția a fost deținută de domnul judecător Florin Costiniu.

La Secția a II-a civilă, funcția de președinte este exercitată de către domnul judecător Adrian Bordea, inițial ca urmare a delegării, iar din 17.09.2010 prin numire pentru un mandat de 3 ani. În perioada supusă verificării, funcția de președinte a fost îndeplinită și de către doamna judecător Eugenia Lohan până la data de 02.10.2009, iar în perioada 2.10.2009-24.06.2010 de către domnul judecător Gheorghe Buta.

Funcția de președinte al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție este exercitată de doamna judecător Corina Michaela Jîiție, începând cu data de 4 august 2011, care a fost inițial delegată în această funcție, iar ulterior numită pentru o perioadă de 3 ani. În perioada 2009-august 2011, funcția a fost deținută de domnul judecător Anton Pandrea.

La Secția de contencios administrativ și fiscal, doamna judecător Gabriela Victoria Bîrsan a îndeplinit funcția de președinte până la data de 27 ianuarie 2012, ulterior acestei date fiind delegat în funcția de președinte al secției domnul judecător Ionel Barbă.

Secția constată că, în perioada analizată, doar la Secția de contencios administrativ și fiscal s-a înregistrat stabilitatea funcției de conducere, în timp ce la conducerea celorlalte secții s-au succedat doi sau chiar trei judecători, iar perioade de circa 6 luni funcțiile au fost ocupate prin delegare.

În prezent, cu excepția Secției de contencios administrativ și fiscal, secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție beneficiază de o conducere stabilă, judecătorii care ocupă funcția de președinte de secție fiind numiți pe un mandat de 3 ani, având astfel posibilitate de a implementa măsurile propuse prin planul managerial, efectele pozitive

făcându-se deja simțite sub aspectul organizării secțiilor, acolo unde de la data numirii a existat un interval de timp suficient pentru acest demers.

În vederea organizării eficiente a activităților administrativ-judiciare, președinții de secție au exercitat atribuțiile prevăzute de art.31, art.32, art.33 și art.34 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Activitatea de organizare, îndrumare (coordonare) și control bazată pe principiile unui management participativ și pe munca în echipă se caracterizează printr-o conlucrare eficientă a președinților de secție cu președintele și vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiul de conducere, precum și cu întreg personalul.

Analiza de ansamblu a îndeplinirii atribuțiilor de conducere cu preponderență în partea finală a perioadei de referință, evidențiază o evoluție permanentă cu referire la competența de acțiune, previziunea, eficiența și comunicarea, precum și transparența actului decizional, în coordonarea activității personalului și organizarea judicioasă a muncii.

Astfel, urmare a identificării vulnerabilităților și prioritizării măsurilor ce s-au impus pentru remedierea acestora, cu sprijinul conducerii instanței și prin antrenarea întregului colectiv, s-a realizat într-o perioadă de timp relativ redusă remedierea principalelor disfuncționalități generate de deficitul de personal, insuficiența spațiului destinat desfășurării activității administrativ judiciare cu consecința creșterii operativității în soluționarea cauzelor și a diminuării semnificative a stocului lucrărilor restante.

Totodată, au fost luate măsuri în vederea asigurării unei bune organizări și funcționări a sistemului informatizat de repartizare aleatorie a cauzelor pe complete de judecată.

Unificarea practicii judiciare la nivel național, prin identificarea și discutarea problemelor de drept soluționate diferit și gestionarea jurisprudenței, prin inventarierea sistematică și publicarea deciziilor relevante au constituit o permanentă preocupare pentru conducerea secțiilor, în considerarea rolului ce revine Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Calitatea actului managerial în ansamblul său, alături de implicarea și efortul susținut al tuturor judecătorilor instanței, au condus la obținerea unor rezultate notabile

ale Înaltei Curți de Casație și Justiție care au fost evidențiate în ultimul Raport al Comisiei Europene în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, precum și în Raportul Inspecției Judiciare privind analiza dosarelor de mare corupție aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și pe rolul curților de apel și al instanțelor arondate acestora, din perspectiva managementului de caz.

Rolul președintelui de coordonare a întregii activități a fost pe deplin realizat, prin exercitarea unui management modern și eficient, prin stabilirea unei strategii fundamentate, cu identificarea obiectivelor imediate și a celor pe termen lung, precum și consecvență în îndeplinirea obiectivelor propuse.

Eficiența măsurilor manageriale este de apreciat cu atât mai mult cu cât activitatea instanței supreme se desfășoară de o perioadă mare de timp sub impactul unor restrângeri condiționate de dotarea materială, de fondurile afectate, de spațiul destinat activității, dar și sub impactul unui deficit major de personal.

În ceea ce privește resursele umane, Secția pentru judecători reține că, în perioada supusă verificării, schema de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a suferit modificări, cuprinzând un număr total de 482 posturi, din care 121 posturi de judecător, 85 posturi de magistrați-asistenți, diferența fiind reprezentată de posturi de personal auxiliar de specialitate, specialiști IT, personal conex, funcționari publici și personal contractual.

În intervalul de timp 2009-2011, în mod constant instanța supremă s-a confruntat cu deficit de personal, numărul total al posturilor vacante fiind de 15 în anul 2009, 32 în anul 2010 și 30 în anul 2011, cel mai mare deficit înregistrându-se cu privire la posturile de judecător. Astfel, dacă la finele anului 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție înregistra 3 posturi de judecător vacante, în anul 2010, numărul posturilor vacante a crescut semnificativ la 13, iar în anul 2011 numărul posturilor de judecător vacante a fost de 15.

Secția cea mai afectată de numărul mare al posturilor vacante a fost Secția penală, cel mai mare deficit fiind înregistrat în anul 2011 când secția a funcționat doar cu 2/3 din numărul de judecători existent în schemă, fapt ce a creat reale dificultăți în asigurarea compunerii completelor de judecată constituite, fiind necesară adoptarea măsurii de

desemnare a unor judecători de la celelalte secții pentru constituirea completelor de judecată în materie penală.

Ocuparea incompletă a schemei de judecători care ridică prin ea însăși probleme de funcționare la nivelul oricărei instanțe a fost avută în vedere de Secția pentru judecători și în contextul gradului ridicat de complexitate al majorității cauzelor aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și al rolului care revine instanței supreme în interpretarea și aplicarea unitară a legii, pentru îndeplinirea căruia este necesară crearea condițiilor pentru studiul aprofundat al problemelor ce au condus la o practică neunitară, al soluțiilor dispuse de instanțe pe aceeași problemă de drept și realizarea unor studii de drept comparative.

Față de deficitul de judecători cu care a funcționat și funcționează Înalta Curte de Casație și Justiție, în mod constant conducerile instanței au efectuat demersuri pentru ocuparea schemei, sens în care a fost permanent inițiat un dialog cu Consiliul Superior al Magistraturii pentru desfășurarea procedurilor de selecție a judecătorilor.

În ceea ce privește posturile de magistrați-asistenți, cel mai mare număr de posturi vacante s-a înregistrat în anul 2010, când dintr-un total de 85 posturi de magistrat-asistent, 11 au fost vacante, comparativ cu anul 2009 când au fost vacante 6 posturi, respectiv anul 2011, când au existat 4 astfel de posturi vacante.

Existența unui număr mare de posturi vacante la nivelul instanței supreme este acut reflectată în activitatea instanței care, chiar și în ipoteza ocupării complete a schemei de personal, nu ar funcționa cu personal suficient.

Aceasta deoarece, numărul maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție a fost stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.103/2007, fără ca până la sfârșitul anului 2011 să mai intervină modificări care se impun în raport de creșterea numărului dosarelor aflate pe rolul acestei instanțe, dar și de gradul de complexitate a cauzelor, timpul și munca necesară instrumentării acestora în raport de natura sau obiectul lor, precum și de competențele speciale atribuite prin lege Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Demersurile repetate și constante efectuate de conducerile instanței supreme privind suplimentarea schemei de personal nu au avut o soluționare favorabilă, abia la data de 28.02.2012 fiind adoptată H.G. nr.108/28.02.2012 privind stabilirea numărului

maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-a aprobat majorarea la 492 a numărului maxim de posturi în cadrul instanței supreme, însă ca urmare a unui demers distinct inițiat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor din cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, în contextul lărgirii competențelor Înaltei Curți ca efect al intrării în vigoare a noilor coduri de procedură civilă și penală (spre exemplu, competența de pronunțare a unor hotărâri prelabile pentru dezlegarea unor probleme de drept).

Organizarea eficientă a resurselor existente coroborată cu efortul susținut depus de întreg personalul instanței, cu precădere de judecători, au făcut posibilă realizarea unor progrese însemnate, însă numai prin asumarea unor activități ce au depășit limitele unui volum rezonabil, pentru suplinirea atât a deficitului de personal, cât și a disfuncționalităților legate de existența unui sediu impropriu și insuficient, vulnerabilități cu care instanța supremă s-a confruntat în mod constant.

Secția apreciază că demersurile efectuate la nivel de conducere pentru suplimentarea schemei de personal sunt justificate și că diligențele depuse ar trebui însușite sub acest aspect de către puterea executivă, urmând a fi avut în vedere și impactul modificărilor aduse prin noile coduri de procedură civilă și procedură penală.

Referitor la resursele materiale, Secția reține că instanța supremă își desfășoară activitatea într-o clădire necorespunzătoare pentru administrarea în condiții eficiente a actului de justiție, precum și pentru asigurarea unor condiții decente de muncă pentru personalul instanței.

Sediul preluat de Înalta Curte de Casație și Justiție în anul 1999 a devenit neîncăpător, numărul de birouri fiind insuficient, spațiul destinat arhivelor fiind necorespunzător, iar numărul sălilor de ședință este cu mult sub necesarul instanței. Spațiul insuficient a condus la situația în care există birouri și arhive pe holurile clădirii, în oficii ori în sala de consiliu, iar o parte dintre fișetele personalului se află de asemenea, pe holuri.

Verificările efectuate au relevat faptul că toate secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție au alocate spații care s-au dovedit insuficiente și improprii desfășurării activității

la nivelul celei mai înalte jurisdicții a Statului Român, raportat la normativul reglementat potrivit art. 2 din H.G. nr. 866/1996.

Structura și suprafața utilă a clădirii, necesitatea stabilirii unor spații ce sunt destinate accesului publicului la compartimentele instanței ori sălile de ședință, a determinat o modalitate de alocare a spațiilor necesare pentru întreaga activitate care a îngreunat derularea fluxurilor de lucru, cu consecințe negative asupra timpilor necesari derulării activităților specifice.

Pentru înlăturarea consecințelor negative ale lipsei de spațiu, la nivelul fiecărei secții au fost luate măsuri pentru eficientizarea fluxurilor de activitate, precum și de identificare a unor soluții în vederea alocării unor spații noi.

Deficiența majoră a spațiului actual o constituie numărul insuficient de săli de judecată, în număr de 5, câte una pentru fiecare secție, o sală fiind destinată Secțiilor Unite și Completului de 9 judecători.

În plus, urmare apariției Legii nr.202/2010 au fost înființate și 4 complete de câte 5 judecători, ce au funcționat în paralel cu Completul de 9 judecători, precum și completele competente să judece recursurile în interesul legii, ceea ce a condus la agravarea disfuncționalității privind numărul insuficient de săli de judecată.

Totodată, în cazul dosarelor urgente (cum sunt cauzele având ca obiect măsurile preventive în materie penală) nu există întotdeauna o sală de judecată liberă pentru desfășurarea ședințelor de judecată, deseori fiind necesar să se aștepte finalizarea ședințelor de judecată anterior planificate în ziua respectivă.

Numărul sălilor de judecată existente la nivelul instanței supreme face imposibilă și aplicarea dispozițiilor prevăzute de Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor. În fapt, la nivelul instanței supreme au fost luate măsuri speciale pentru asigurarea sălilor de judecată în vederea soluționării cu celeritate a dosarelor de corupție la nivel înalt, măsura respectivă implicând de cele mai multe ori fragmentarea dezbaterilor și mutarea ședinței de judecată într-o altă sală.

De asemenea, prin implicarea personală a conducerii Înaltei Curți au fost identificate soluții cu caracter excepțional ce au asigurat desfășurarea ședințelor de judecată în materie penală, astfel încât să fie respectat criteriul de celeritate și obiectivele

stabilite în Mecanismul de cooperare și verificare, concretizate în încheierea cu Tribunalul București și Curtea Militară de Apel a unor protocoale pentru desfășurarea temporară a unor ședințe de judecată în materie penală.

Rezultat al demersurilor efectuate de actualul președinte al Înaltei Curți de Casație, a fost adoptată H.G. nr.1107/9.11.2011 privind transmiterea unui imobil în administrarea instanței supreme ca sediu secundar al instanței, în perioada următoare, în funcție și de fondurile de care dispune instanța supremă, urmând a se proceda la amenajarea clădirii.

Secția apreciază că puterea executivă ar trebui să rezolve și problema alocării unui sediu corespunzător în care să funcționeze Înalta Curte de Casație și Justiție, în concordanță cu însemnătatea pe care o are instanța supremă în sistemul judiciar național și rolul constituțional al acesteia de interpretare și aplicare unitară a legii, precum și în considerarea relațiilor internaționale desfășurate la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește comunicarea și comportamentul conducerii instanței cu judecătorii și personalul auxiliar, procurorii, justițiabilii și ceilalți participanți la proces și alte instituții, Secția reține că, în cadrul instanței există o bună comunicare, toate conducerile administrative manifestând disponibilitate și deschidere spre dialog și un permanent schimb de idei cu judecătorii atât pe aspecte ce țin de aplicarea legii și de apariția unor acte normative, cât și sub aspectul modului intern de organizare a activității.

O caracteristică managementului actualului președinte este concretizată de preocuparea pentru exercitarea unui management colegial, prin valorificarea abilităților tuturor președinților de secție și implicarea acestora în prezentarea informațiilor și identificarea strategiilor optime.

Adoptarea deciziilor în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție se realizează după consultarea personalului, fiind avute în vedere propunerile tuturor persoanelor implicate, astfel încât măsurile adoptate să răspundă necesităților fiecărei secții.

Transparența actului decizional, ce este bazat pe încredere și coeziune, reflectă o bună comunicare la nivelul întregului personal, raporturile dintre conducerea fiecărei

secții, judecători, magistrați-asistenți și personalul auxiliar fiind caracterizate prin respect reciproc și colegialitate.

Întrucât organizarea instanței ca serviciu public presupune și contactul direct cu publicul, prin desemnarea persoanelor care desfășoară astfel de relații s-au asigurat condiții pentru ca raporturile cu justițiabilii să fie guvernate de transparență și imparțialitate.

În ceea ce privește comunicarea cu justițiabilii, Secția apreciază notabile eforturile depuse pentru a preîntâmpina eventualele disfuncționalități în desfășurarea activității, astfel încât, în pofida insuficienței resurselor umane și materiale, atât activitatea de judecată, cât și activitatea de relaționare cu publicul să se poată desfășura în condiții normale.

În plan inter-instituțional, s-a constatat că instanța supremă a organizat întâlniri în vederea derulării unor bune relații de colaborare cu instituțiile și autoritățile implicate în administrarea actului de justiție, respectiv cu reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, curților de apel, Ministerului Public, Uniunii Naționale a Barourilor și ai Baroului București, Curții Constituționale, Ministerului Afacerilor Externe, Administrației Naționale a Penitenciarelor etc.

Secția mai reține că la data de 11.01.2012 a fost încheiat Protocolul dintre Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției, Înalta Curte de Casație și Justiție și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care are ca scop concentrarea intereselor părților semnatare în stabilirea obiectivelor și a modalităților practice de accesare și absorbție a fondurilor europene și internaționale, precum și corelarea și coerența demersurilor și inițiativelor actuale ale instituțiilor din cadrul sistemului judiciar.

Organizarea și funcționarea instanței ca serviciu public a fost analizată prin verificări efectuate prin sondaj, acestea relevând faptul că la nivelul tuturor secțiilor sunt respectate dispozițiile Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești privind repartizarea aleatorie a cauzelor, modificările intervenite în compunerea completelor de judecată sau în ceea ce privește parametrii de distribuire stabiliți, fiind realizate din motive obiective și cu respectarea dispozițiilor regulamentare.

Secția a constatat că, în cadrul fiecărei secții, repartizarea cauzelor pe complete este echilibrată din punct de vedere al numărului de dosare nou intrate.

În ceea ce privește modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu de către personalul auxiliar, nu au fost constatate disfuncționalități în desfășurarea activității, atribuțiile fiind îndeplinite potrivit dispozițiilor regulamentare și sarcinilor specifice stabilite în fișele de post.

În vederea eficientizării activității, la nivelul fiecărei secții, începând cu anul 2010, au fost luate măsuri în vederea distribuirii echilibrate a sarcinilor și responsabilizării personalului auxiliar de specialitate.

Prim-grefierii au coordonat activitatea compartimentelor auxiliare și au întocmit note de constatare ori de câte ori s-a impus, cu formularea unor propuneri de remediere în situațiile în care au fost reținute anumite deficiențe.

Referitor la evidențele existente la nivelul secțiilor, s-a constatat că începând din anul 2009, registrele prevăzute de art.66 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost completate în format electronic, singura evidență completată în format de hârtie fiind condica ședințelor de judecată (cu excepția secțiilor civile, unde începând din luna martie 2011 - pentru Secția I civilă și, respectiv, din luna septembrie 2011 - pentru Secția a II-a civilă, condica a fost generată numai în format electronic).

Toate evidențele generate de programul ECRIS sunt salvate pe suport magnetic și sunt listate periodic.

În baza art.67 alin.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost constituite, în raport de specificul activității secțiilor, registre reglementate de Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, precum și alte evidențe necesare pentru întocmirea situațiilor statistice. În situațiile în care au fost constatate fie lipsa, fie întocmirea necorespunzătoare a unor evidențe, acestea au fost menționate în cadrul analizei activității secțiilor astfel încât nu se mai impune reluarea acestora în cadrul concluziilor.

Referitor la soluționarea cauzelor în termene rezonabile; Secția reține că Inspecția judiciară a analizat cauzele care au determinat prelungirea duratei proceselor aflate în

prezent în faza recursului la Înalta Curte de Casație și Justiție și se poate concluziona că acestea sunt predominant cauze de natură obiectivă, iar cele care se constituie în cauze de natură subiectivă, privite în concret în fiecare caz analizat și raportat la ansamblul factorilor care au determinat temporizarea, nu au avut consecințe semnificative asupra duratei procedurii.

De asemenea, analizând verificările efectuate, Secția constă faptul că majoritatea dosarelor aflate pe rolul secțiilor civile precum și al Secției de contencios administrativ și fiscal reprezintă cauze în faza recursului pentru care primul termen de judecată alocat în urma repartizării aleatorii se situează, ca regulă, la un interval de 8-11 luni de la data înregistrării, astfel că până la data efectuării verificărilor nu au avut o primă ședință de judecată. Aceste cauze sunt soluționate, de regulă, la primul termen de judecată.

În cadrul Secției penale, prelungirea procedurii de soluționare este incidentă cu precădere în cauzele aflate în faza recursului și a fost determinată de prioritizarea soluționării cu celeritate a dosarelor de mare corupție, sens în care s-a procedat la configurarea unui singur complet de recursuri pe lună, cu consecința acordării unor termene de judecată mai lungi și la încărcarea excesivă a acestor ședințe de judecată (80-100 dosare/ședință). Trebuie menționat însă că această măsură organizatorică a fost dispusă temporar, urmând ca din luna martie 2012 să se revină la planificarea inițială, cu 2 ședințe de recursuri pe lună.

La nivelul fiecărei secții au fost adoptate măsuri specifice, de natură a asigura soluționarea cu celeritate a cauzelor, cum ar fi: instituirea unui sistem de organizare a compartimentelor instanței cu atribuții premergătoare ședinței de judecată, care să permită luarea tuturor măsurilor necesare în vederea pregătirii judecății, astfel încât dosarele să poată fi judecate la termenele stabilite; configurarea unui tip de termen care presupune un interval de distribuie mai mic pentru dosarele în care se impune o nouă repartizare aleatorie urmare a admiterii unui incident procedural care se referă la toți membrii completului de judecată; preschimbarea din oficiu a primului termen de judecată în dosarele având o durată considerabilă a procedurii; identificarea unor spații suplimentare și încheierea a două protocoale privind desfășurarea temporară a unor ședințe de judecată ale Secției penale; alocarea unor termene scurte în dosarele având ca

obiect infracțiuni de mare corupție, măsură care a presupus un efort considerabil din partea colectivului secției.

Activitatea personalului Cancelariei, respectiv a prim-grefierilor, grefierilor, agenților procedurali și aprozilor s-a desfășurat, în general, în conformitate cu dispozițiile legale și regulamentare, cu toate că schema de personal nu a fost integral ocupată în perioada verificată și din analiza efectuată de conducerea instanței și a secțiilor a rezultat necesitatea suplimentării schemei în privința acestor categorii de personal.

Secția reține o îmbunătățire a modului de organizare a activităților acestor categorii de personal, constând în stabilirea concretă prin fișa postului a atribuțiilor corespunzătoare funcției și detalierea operațiunilor de îndeplinit, având drept consecință nu numai cunoașterea de către personal a atribuțiilor ce îi revin dar și realizarea unui control eficient al activității, menit să identifice vulnerabilitățile și să propună remedierea deficiențelor constatate.

Activitatea desfășurată de aceste categorii de personal este fără îndoială o prioritate a managementului instanței supreme, care prin măsurile luate, atât la nivel de instanță, cât și la nivel de secții și compartimente, a urmărit eficientizarea modului de organizare și funcționare a Cancelariei.

În situația în care s-au constatat deficiențe sau chiar abateri constând în încălcarea dispozițiilor regulamentare s-a intervenit prompt, fie prin atenționarea personalului, fie prin aplicarea de sancțiuni persoanelor care nu și-au îndeplinit corespunzător sarcinile de serviciu.

În ce privește activitatea de coordonare și control Secția reține că, de regulă, aceasta este îndeplinită corespunzător atât de prim-grefieri, magistrați-asistenți șefi cât și de prim-magistratul-asistent, în sensul că deși nu s-a materializat întotdeauna prin consemnarea aspectelor constatate în scris, într-un registru de control, aceasta a fost exercitată în mod constant, prin supravegherea activităților fiecărui compartiment și propunerea de măsuri apte să conducă la o mai bună desfășurare a activității acestor categorii de personal.

În acest sens trebuie amintite propunerile de îmbunătățire a modului în care sunt constituite evidențele instanței, prin inițierea unor noi registre și unificarea modului de

păstrare și completare a celor existente, dar și propunerile de simplificare a circuitului lucrărilor în cadrul compartimentelor instanței, de reorganizare a activităților în funcție de personalul existent, precum și utilizarea sistemului informatic ECRIS 4 pentru stocarea și valorificarea mai multor date și informații privind activitatea judiciară.

Totodată, activitățile desfășurate la Secția a II-a civilă în cadrul Proiectului pilot privind constituirea unor module formate din 3 judecători, 2 magistrați-asistenți, 1 grefier cu studii superioare juridice și 1 grefier dactilograf pentru fiecare complet de judecată și perspectiva extinderii acestui mod de lucru la nivelul întregii instanțe, demonstrează preocuparea conducerii instanței pentru responsabilizarea personalului auxiliar prin atribuirea de noi competențe ce pot fi preluate de către grefierul cu studii superioare juridice de la magistratul-asistent, dar și pentru valorificarea acestei categorii de personal, concomitent cu desfășurarea unor programe de perfecționare a pregătirii profesionale.

Totodată Secția reține existența unei bune comunicări la nivel decizional și în cadrul fiecărui compartiment și că modul de relaționare a personalului cu justițiabilii și ceilalți participanți la procedurile judiciare s-a realizat în condiții normale, nefiind relevate sincope în comunicare ori comportamente care să contravină normelor de deontologie profesională.

Deficiențele nesemnificative reținute au fost determinate de insuficiența resurselor umane în raport de volumul de activitate desfășurat și resursele materiale inadecvate.

Ca și concluzie generală Secția pentru judecători reține că, deși în ultimii 3 ani a funcționat în mod constant cu deficit de personal și care, în anumite perioade de timp, a fost semnificativ, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a îndeplinit rolul constituțional de unificare a practicii judiciare, simultan cu desfășurarea unei intense activități de judecată propriu-zisă.

În raport de constatările din cuprinsul raportului, Inspecția Judiciară a formulat mai multe propuneri, apreciate ca fiind întemeiate de către Secția pentru judecători.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 41 lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu

unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Aprobarea Raportului Inspecției Judiciare privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor de conducere ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art.2 – Sesizarea Ministerului Justiției pentru sprijinirea demersurilor efectuate de conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea rezolvării prioritare a problemei sediului în care funcționează instanța supremă, având în vedere condițiile actuale improprii de desfășurare a activității, importanța și caracterul reprezentativ al instanței supreme în sistemul judiciar național și în considerarea relațiilor internaționale în care este implicată Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art.3 – Sesizarea Ministerului Justiției pentru asigurarea suportului financiar în vederea corelării schemei de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu volumul de activitate, competențele instanței supreme și modificările legislative preconizate, în conformitate cu demersurile efectuate constant în acest sens de conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și Consiliul Superior al Magistraturii.

Art.4 – Analizarea de către colegiul de conducere a măsurilor necesare uniformizării modului de întocmire și păstrare a evidențelor, inclusiv prin eventuala completare a Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu dispoziții referitoare la stabilirea tipurilor de registre și a conținutului acestora, în raport de specificul activității instanței și a secțiilor.

Art.5 – Evidențierea în registrele de control a constatărilor rezultate în urma verificărilor efectuate, a măsurilor dispuse pentru remedierea eventualelor disfuncționalități constatate și verificarea eficienței măsurilor dispuse de către persoanele cu atribuții de coordonare și control.

Art.6 – Continuarea demersurilor inițiate în vederea identificării posibilităților tehnice de introducere integrală a încheierilor și hotărârilor judecătorești în aplicația informatică ECRIS.

Art.7 – Adoptarea la nivelul fiecărei secții a unor măsuri concrete în vederea reducerii intervalului de timp între data tehnoredactării hotărârilor și data depunerii acestora la mapele de hotărâri și monitorizarea de către conducerile secțiilor a respectării termenelor de efectuare a lucrărilor.

Art.8 – Monitorizarea de către conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție a deficiențelor constatate și transmiterea, în termen de 1 an, a măsurilor dispuse în vederea remedierii deficiențelor constatate.

Art.9 – Sesizarea Comisiei nr.1 pentru a se aprecia asupra necesității reducerii competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel încât să se poată garanta rolul fundamental al instanței supreme, de unificare a practicii judiciare.

Art.10 – Apreciază utilă elaborarea la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii a unui Ghid de bune practici administrative în gestionarea dosarelor (case management), cu consultarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a celorlalte instanțe judecătorești.

Art.11 – Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare, Direcției Legislație, Documentare și Contencios și Direcției resurse umane și organizare, în vederea luării măsurilor legale care se impun.

Data în București, la data de 05 iunie 2012

Președinte,
Judecător Alina Nicoleta GHICA

